

Obsah

PŘEDMLUVA	15
IMUNOLOGIE SCELUJE MEDICÍNU	17

I. PRIMÁRNÍ IMUNODEFICITY A SEKUNDÁRNÍ IMUNODEFICITY .....

IMUNODEFICITY (<i>Jiřina Bartůňková</i>)	21
1. Definice imunodeficitů a jejich klasifikace	21
2. Klinické a laboratorní příznaky imunodeficitů	22
3. Primární imunodeficity	22
3.1. Imunodeficity protilátkové	23
3.2. Poruchy buněčné imunity	24
3.3. Další imunodeficity v protilátkové a buněčné oblasti	28
3.4. Poruchy fagocytózy	28
3.5. Poruchy komplementu a dalších sérových opsoninů	30
4. Získané imunodeficity	31
4.1. Sekundární protilátkové imunodeficity	32
4.2. Sekundární buněčné imunodeficity	32
4.3. Sekundární kombinované imunodeficity	33
4.4. Sekundární fagocytární poruchy	33
4.5. Sekundární poruchy komplementu	34
5. Laboratorní diagnostika imunodeficitů	34
6. Terapie imunodeficitů	34
Literatura	35

IMUNOPATOGENEZE A PATOFYZIOLOGIE HIV ONEMOCNĚNÍ

A AIDS JAKO MODEL SYSTÉMOVÉHO ONEMOCNĚNÍ (<i>Jaroslav Svoboda</i>)	36
1. Úvod	36
2. Patogeneze	36
3. Patofyziologie	37
Literatura	43

II. ALERGIE .....

AKTUÁLNÍ OTÁZKY ALERGOLOGIE (<i>Václav Špičák</i>)	47
1. Atopie – alergie	47
2. Terapie alergických onemocnění	49
Literatura	50

ATOPICKÝ EKZÉM/DERMATITIDA (<i>Martin Fuchs</i>)	51
1. Etiopatogeneze	51
2. Klasifikace	51
3. Klinický obraz	52
4. Imunologické mechanismy AE	53
5. Diagnóza	55
6. Terapie	58
Literatura	58
PYLOVÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA (<i>Ondřej Rybníček</i>)	59
1. Úvod	59
2. Aerobiologická pozorování	60
3. Úkoly PIS	61
Literatura	62
ALERGIK A VNITŘNÍ PROSTŘEDÍ BUDOV (<i>Ivana Holcátová</i>)	63
1. Úvod	63
2. Faktory vyskytující se v interiéru	63
Literatura	66
GINA-ČIPA (<i>Václav Špičák</i>)	67
1. Úvod	67
2. Strategie diagnostiky, prevence a léčby astmatu v České republice	67
3. Inhalační formy antiastmatik	69
4. Signalizace stavu - léčebné zóny	70
5. Preventivní opatření - kontrola prostředí	71
Literatura	70
III. AUTOIMUNITA	71
AUTOIMUNITA A AUTOIMUNITNÍ CHOROBY (<i>Terezie Fučíková</i>)	73
1. Úvod	73
2. Definice autoimunity	73
3. Přirozené autoprotilátky	74
4. Patologická autoimunita	74
5. Imunitní odpověď	75
6. Autoimunitní onemocnění	78
Literatura	81
PATOGENETICKÉ MECHANISMY AUTOIMUNITNÍCH CHOROB (<i>Jiří Strejček</i>)	83
AUTOIMUNITA A IMUNOKOMPLEXOVÉ MECHANISMY (<i>Jiří Strejček</i>)	87
IV. CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDROM	91
CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDROM (<i>Martin Nouza</i>)	93
1. Úvod	93
2. Klinické příznaky	93
3. Výskyt	97
4. Příčiny	97
5. Vyšetření	99

6. Terapie	99
Literatura	100
CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDROM A IMUNITA	
(Martin Nouza, Jaroslav Svoboda)	101
Literatura	103
ENDOKRINNÍ SYSTÉM A ÚNAVOVÝ SYNDROM (Ivan Šterzl)	104
Literatura	107
PŘÍSPĚVEK PSYCHIATRA K PROBLEMATICE CFS (Radkin Honzák)	108
Literatura	112
POSUDKOVÁ PROBLEMATIKA CHRONICKÉHO ÚNAVOVÉHO SYNDROMU	
(Andrea Sunegová)	113
CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDROM VERSUS CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ STAV	
(Terezie Fučíková)	115
Literatura	123
V. PROTIINFEKČNÍ IMUNITA	125
NITROBUNĚČNĚ SE MNOŽÍCÍ MIKROORGANISMY A IMUNITA (Ctirad John) ...	127
1. Úvod	127
2. Vymezení pojmů	127
3. Modely interakcí	128
4. Likvidace nitrobuněčných bakterií	129
5. Typy imunity	129
Literatura	133
LYMESKÁ BORELIÓZA - NEJČASTĚJŠÍ INFEKČNÍ NEMOC	
PŘENÁŠENÁ KLÍŠTATY (Jiří Havlík)	134
1. Výskyt	134
2. Klinický obraz	134
3. Diagnóza a vyšetření	135
4. Terapie	138
Literatura	140
VI. IMUNITA V ENDOKRINOLOGII	141
ZÁKLADNÉ VZŤAHY A PREPOJENIA MEDZI IMUNITNÝM,	
NERVOVÝM A ENDOKRINNÝM SYSTÉMEM	
(Miroslav Ferenčík, Viera Šturtinová)	143
3. Cytokíny a neuroendokrinný systém	146
4. Stres a imunitná odpověď	148
5. Závěr	151
Literatura	151
CHOROBY ŠTÍTNÉ ŽLÁZY AUTOIMUNITNÍHO PŮVODU	
(Václav Zamrazil, Ivan Šterzl)	152
1. Úvod	152
2. Definice autoimunitních tyreopatií (AT)	152
3. Klinické projevy AT	154
4. Diagnóza	155
5. Terapie	155

6. Závěr	156
Literatura	156
AUTOIMUNITNÍ ENDOKRINNÍ ONEMOCNĚNÍ (<i>Ivan Šterzl, Václav Zamrazil</i>)	157
1. Úvod	157
2. Etiopatogeneze	157
3. Autoimunitní polyglandulární syndrom (APS) a jiné endokrinopatie	160
4. Závěr	163
Literatura	163
VÝZNAM CYTOKINŮ V ENDOKRINOLOGII (<i>Ivan Šterzl</i>)	164
Literatura	167
DIABETES MELLITUS 1. TYPU – ORGÁNOVĚ SPECIFICKÉ AUTOIMUNITNÍ ONEMOCNĚNÍ (<i>Karel Vondra, Jana Vrbíková</i>)	168
1. Úvod	168
2. Novější poznatky o autoimunitním zánětu v Langerhansových ostrůvcích	169
3. Význam genetických faktorů	170
4. Možnosti detekce a sledování probíhajícího autoimunitního procesu postihujícího B-buňky	172
4.1. Orgánově specifické protilátky proti Langerhansovým buňkám	172
4.2. Histologické vyšetření bioptického vzorku z pankreatu	173
4.3. Funkční stav B-buněk	174
5. Možnosti ovlivnění autoimunitního zánětu v době klinické manifestace diabetického syndromu	175
6. Možnosti ovlivnění autoimunitního zánětu v prediabetickém stadiu	175
Literatura	176
IMUNOENDOKRINOLOGIE MUŽSKÉHO A ŽENSKÉHO POHLAVNÍHO SYSTÉMU (<i>Karel Nouza, Jindřich Madar, Dana Nováková</i>)	177
1. Úvod	177
2. Neplodnost mužů a žen	178
2.1. Imunopatologické příčiny mužské neplodnosti	179
2.2. Imunologické příčiny ženské neplodnosti	180
3. Opakované potrácení	181
4. Antikoncepce	182
Literatura	183
PŘEDČASNÉ OVARIÁLNÍ VYHASNUTÍ A JEHO VZTAH K AUTOIMUNITNÍM CHOROBÁM (<i>Dana Nováková</i>)	184
1. Úvod	184
2. Příčiny	184
3. Diagnóza POV	185
4. Terapie	186
Literatura	187
VII. IMUNITA V NEUROLOGII	189
NEUROIMUNOLOGIE (<i>Eva Havrdová</i>)	191
1. Úvod	191
2. Základní pojmy a experimentální modely autoimunit	191
3. Autoantigeny nervového systému	192
4. Virové infekce jako induktor demyelinizačních onemocnění	194

5. Přestup hematogenních buněk přes hematoencefalickou bariéru	194
6. Rozpoznání antigenu v CNS	196
7. Mechanismus tkáňové destrukce	197
8. Roztroušená skleróza mozkomíšní	198
9. Akutní diseminovaná encefalomyelitida	201
10. Syndrom Guillainův-Barrého	202
11. Systémový lupus erythematoses	203
12. Vaskulitidy	204
13. Myozitidy	204
14. Chronické virové infekce	205
15. Závěr	205
Literatura	206
MYASTHENIA GRAVIS (Jiří Piňha)	207
1. Úvod	207
2. Imunopatogeneze	207
3. Klinické příznaky	211
4. Terapie	212
Literatura	213
VIII. IMUNITA V NEFROLOGII	215
IMUNOLOGICKÉ MECHANISMY ONEMOCNĚNÍ LEDVIN (Martin Nouza)	217
1. Úvod	217
2. Humorální mechanismy glomerulárního poškození	217
3. Buněčná imunita a glomerulární poškození	219
4. Mediátory mající úlohu v imunitním poškození ledvin	220
5. Komplement a membranolytický komplex	220
6. Polymorfonukleární leukocyty a mononukleární fagocytární systém	221
7. Reaktivní kyslíkové radikály a eikosanoidy	222
Literatura	222
NOVÉ POZNATKY O PATOGENEZI GLOMERULONEFRITIDY (Vladimír Tesar)	223
1. Základní klinické projevy glomerulonefritidy	223
2. Klasifikace glomerulopatií	223
3. Patogeneze glomerulonefritidy	224
3.1. Rychle progredující glomerulonefritidy	224
3.2. Minimální změny a fokálně segmentální glomeruloskleróza	226
3.3. Membranózní nefropatie	227
4. Závěr	227
Literatura	228
IDIOPATICKÉ NEKROTIZUJÍCÍ VASKULITIDY S RENÁLNÍM POSTIŽENÍM	
<i>(Ivan Rychlík) .....</i>	<i>229</i>
1. Úvod	229
2. Klasifikace	229
3. Diagnóza	231
4. Klinické příznaky	232
5. Terapie	234
6. Závěr	234
Literatura	235

GLOMERULONEFRITIDY U DĚTÍ (<i>Alexander Kolský, Monika Dejllová</i>)	236
Literatura	239
VÝZNAM REAKTIVNÍCH RADIKÁLŮ KYSLÍKU V PATOGENEZI ONEMOCNĚNÍ LEDVIN (<i>Karel Matoušovic</i>)	240
1. Úvod	240
2. Účast ROM na poškození tkáně	241
3. ROM a poškození glomerulu	241
4. ROM a poškození tubulu	243
5. Ischemicko-reperfúzní poškození ledvin	244
6. Vliv ROM na reziduální nefrony	244
7. Přirozená antioxidantní	244
8. Aktivace proteinkinázy A	245
Literatura	245
IMUNOTERAPIE INFEKČÍ MOČOVÝCH CEST (<i>Milena Horčíčková</i>)	246
Literatura	248
POSTIŽENÍ LEDVIN A MOČOVÝCH CEST PŘI HIV ONEMOCNĚNÍ A AIDS (<i>Jaroslav Svoboda</i>)	249
Literatura	252
IX. IMUNITA V HEPATOLOGII	253
DIAGNOSTIKA VIROVÝCH HEPATITID (<i>Jaroslav Stránský</i>)	255
1. Virová hepatitida A	255
2. Virová hepatitida B	256
3. Virová hepatitida C	257
4. Virová hepatitida D	260
5. Virová hepatitida E	260
6. Virová hepatitida G	261
7. Závěr	262
Literatura	262
CHOROBY JATER S ÚČASTÍ AUTOIMUNITY (<i>Jiří Strejček</i>)	263
1. Úvod	263
2. Autoimunitní hepatitida	263
3. Primární biliární cirhóza	267
4. Primární sklerozující cholangitida	269
TRANSPLANTACE JATER (<i>Marie Brodanová</i>)	271
1. Úvod	271
2. Indikace transplantace jater	272
3. Kontraindikace	274
4. Načasování transplantace jater	275
5. Výběr dárce	275
6. Xenotransplantace	276
7. Závěr	277
Literatura	277

X. TERAPIE	279
TERAPIE AUTOIMUNITNÍCH CHOROB (<i>Karel Nouza</i>)	281
Literatura	283
SYSTÉMOVÁ ENZYMOTERAPIE V IMUNOLOGII (<i>Karel Nouza, Martin Wald</i>)	284
Literatura	289
OČKOVÁNÍ - OCHRANA PROTI INFEKČNÍM CHOROBÁM (<i>Eva Domorázková</i>) ...	291
1. Úvod	291
2. Vakcíny	292
3. Zásady správného očkování	293
4. Kontraindikace	294
5. Reakce po očkování	295
6. Nejbližší trendy v očkování	297
Literatura	298